

L'APUNT

Malaguanyats xiuxiuejos

Lluís Llorc

Xiuxiueg és un terme atractiu, tant de forma com de sentit. Està relacionat amb la seducció, juga amb el secret, amb allò que l'espectador no arriba a percebre, com en el final de la magnífica *Desitjant estimar*, de Wong Kar-Wai, i de la sobrevalorada *Lost in translation*, de Sofia Coppola, en què el xiuxiueig és voluntàriament inaudible. O com a sistema d'apaivagament,

com a *L'home que xiuxiuejava als cavalls*, de Robert Redford. És sabut que hi ha massa actors castellans (i alguns de catalans) que no vocalitzen bé. I la responsabilitat final és de la direcció. Ja fa alguns anys, però, que es detecta al cinema espanyol una altra tendència: parlar xiuxiuejant en converses en què no faria cap falta per sentit dramàtic. Diguem-ho alt i clar.

'L'home que perseguia la veritat', d'Isidre Grau, és una novel·la crepuscular sobre la perdurabilitat, el món de l'art i la recerca

Quan es remou aquell passat incert

Lluís Llorc
BARCELONA

Andreu Novell, protagonista de 90 anys de *L'home que perseguia la veritat* (Gregal), busca guanyar-se "un bocí d'eternitat". Isidre Grau, autor d'aquesta novel·la, sembla que també, perquè lluny d'afluïxar la seva producció literària, encara l'augmenta. "Comparteixo amb Novell aquesta preocupació per l'extinció de tot el que som, o no som", comenta Grau.

Nascut a Sabadell el 1945, Isidre Grau és autor de quinze novel·les i onze reculls de narracions, entre altres títols, i ha guanyat premis com el Sant Jordi i el Ciutat de Palma.

Aquesta novel·la està ambientada a Sant Feliu de Guíxols, un espai geogràfic no habitual a la seva obra. "Si parlo de Sant Feliu de Guíxols i altres llocs del Baix Empordà és perquè des de fa 19 anys hi tinc una segona residència; em sento ben identificat amb l'espai, i allà em va venir la inspiració del personatge i de la trama. Ja m'agrada apartar-me del meu Vallès habitual i de Barcelona, però aquesta vegada he fet servir referències explícites a Cerdanyola del Vallès dins els antecedents dels personatges, a tall d'homenatge a la meua terra natal."

L'obra ofereix una visió del món de l'art. "Quan vull parlar de la creació artística, em sol venir més de gust parlar de les arts plàstiques que de les literàries. Parlar de gent que escriu, o vol escriure, em

Isidre Grau ha publicat la que és la seva quinzena novel·la des del seu debut, l'any 1980 ■ ANDREU PUIG

sembla més feixuc i avorrit. Prefereixo que els personatges es barallin més amb els colors i les formes que no pas amb les paraules", explica Grau.

El vell Andreu Novell, que havia estat xofer i home de confiança del pintor Eduard Vilamateu, està preocupat per si torna a

"L'actualitat jurídica ens demostra com cada part teixeix les seves veritats"

parlar-se d'una mort que va tenir lloc trenta anys enrere, relacionada amb el pintor. Cercant la veritat estableix contacte amb la família Vilamateu, gràcies a l'ajut d'Eric Noguera, un noi de 20 anys convalescent d'un intent de suïcidi. Quan accedeix a unes determinades revelacions, Novell ha d'assumir que rere aquella mort hi ha realitats incòmodes que l'afecten directament i que li fan rellegir la pròpia existència.

"Soc escèptic pel que fa a la importància de trobar tota la veritat de les coses viscudes, perquè considero que no n'hi ha cap de definitiva, que tot és una cadena de petites veritats que prenen un sentit o un altre segons la visió de ca-

dascú. En el cas de Novell, crec que reacciona quan veu a prop el seu final i té ganes d'anar-se'n amb un mínim de coherència. Si fa trenta anys va actuar amb una certa covardia, ara la vol reparar. Obeeix a una certa aspiració estètica de deixar-ho tot ben lligat."

I és que la recerca de la veritat no és gens senzilla. "L'actualitat jurídica i processal ens demostra com cada part teixeix les seves veritats fins a convertir-les en uns quants laberints", relaciona Grau.

A l'obra es parla de les relacions humanes. No podia ser d'una altra manera, perquè són la base de la literatura de Grau. Moltes de familiars, de diverses generacions, però també entre amo i servent. "El

que més m'interessa són les relacions humanes, els marros familiars i els relleus generacionals, potser per explorar les esperances de canvi. I ara m'ha agradat explorar les relacions entre un amo, heterodox, capriciós i prepotent, i un servent, més humil i respectuós, de bondat natural, però que se sap amb molta ascendència sobre aquell que és pretensament superior", detalla l'autor.

Grau admet un cert to crepuscular: "Assumeixo l'edat que tinc i la consciència del temps finit, però també el coratge de viure a fons. No m'agrada *anar de vell*, però en aquest cas he volgut remenar aquest sentiment d'un món que ja s'acaba." ■

escriure un relat etern."

Philippe Claudel escriu perquè el lector faci la seva interpretació i, en molts moments, la visió ens aboca al nihilisme, com ara quan diu que "l'amor tard o d'hora s'esvaeix, però l'odi dura, creix i és el motor profund de l'espècie humana". O quan llegim: "La vida no era res més que una suma terrenal de moments feliços i amargs que al final, fem el que fem, dona com a resultat un balanç pèssim." "L'home està obsessionat en trobar sentit a la vida. I no en té cap, de sentit. És una aventura biològica que intentem omplir amb moment feliços o infeliços." Doncs això. ■